

Patientsäkerhetsberättelse för Ragunda kommuns Elevmedicinska insatser

År 2020

Datum och ansvarig för innehållet

20210226 Tommy Johannesson verksamhetschef

Agneta Josefsson Medicinsk ledningsansvarig skolsköterska

Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1 §

Kvalitetsmått som fokusera på fem områden, används för att säkra verksamhetens kvalitet och patientsäkerhet. Både vid organisering, införande av rutiner och vid utvärdering och uppföljning.

- verksamhetsansvar
- personalresurser
- lokaler och utrustning
- verksamhetsarbete
- elevernas inlärningsmiljö/EMI:s arbete i den samlade elevhälsan

Mål

- uppnå ett högt elevdeltagande i hälsobesöken över 90%
- uppnå en hög vaccinationstäckning
- upprätthålla en säker vaccinationsprocess
- arbetet ska vara hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande
- journalhantering, dokumentation och adekvat utrustning ska ge en god patientsäkerhet
- EMI's uppdrag ska vara välkänt, elever och vårdnadshavare ska tydligt veta vad de kan förvänta sig av EMI

Ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

- Vårdgivaren, kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för patientsäkerhetsarbetet och ska utse en verksamhetschef för EMI.
- Verksamhetschef planerar, leder, kontrollerar, dokumenterar och redovisar arbetet tillsammans med medicinskt ledningsansvarig, MLA.
- MLA ansvarar för att upprätta rutiner, riktlinjer och arbetssätt utifrån gällande lagstiftning och styrdokument.
- MLA har till uppgift att tillsammans med verksamhetschef bedöma om arbetssätt eller rutiner behöver förändras för att förhindra uppkomst av vårdskador utifrån riskbedömningar och inkomna avvikelserapporter, klagomål eller synpunkter.
- Verksamhetens medarbetare ska i sitt dagliga arbete följa verksamhetens ledningssystem.
- Verksamhetens medarbetare ansvarar för att rapportera risker eller händelser som medfört eller kunnat medföra en vårdskada.
- Verksamhetens medarbetare har ansvar att ta emot synpunkter eller klagomål.

Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året

SOSFS 2011:9 5 kap. 2 §

Antal avvikelserapporter, inlämnas december och juni, görs en sammanställning och analys, utförs av VC/MLA.

Antal planerade,- oplanerade och skolläkarbesök, inlämnas december och juni, uppgifter i Prorenats journalsystem, utförs av VC/MLA

Journalgranskning, 1 gång per termin, utförs av VC/MLA/skolsköterskor.

Andel genomförda **hälsobesök enligt basprogram**.

Andel genomförda **hälsobesök för nyanlända elever**.

Antal genomförda **vaccinationer individuell ordination**.

Andel genomförda **vaccinationer enligt vaccinationsprogram**.

Utförs av skolsköterska, Prorenata journalsystem i december och juni.

Andel **full vaccinerade åk 9**. Sammanställning vid genomgång av journaler inför övergång till gymnasiet, utförs av skolsköterska, juni.

Temperaturavläsning på kylskåp, utförs varje vecka av skolsköterska.

Årlig genomgång av **Medicintekniska produkter**, enligt serviceavtal.

Antal **utredningar, handledning/konsultation**, sammanställning i januari och juni, utförs av **psykolog**.

Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1-2

- ✚ Översyn av personalresurs gällande skolsköterska i förhållande till elevantal på varje skola.
- ✚ Gemensam kartläggning av hälsobesöks- och vaccinationsprocessen.
- ✚ Uppdatering av riktlinjer utifrån den nya metodboken för EMI.

Rutiner för att identifiera risker i verksamheten

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §

- ✚ Medarbetare ansvarar för att alla typer av oförutsedda händelser som kan antas ha ett samband med kvalitetsbrister eller som kan ge upphov till vårdskada eller risk för vårdskada rapporteras.
- ✚ Uppföljning av årshjul relaterat till arbetsbelastning görs 4 gånger per år på yrkesträffar.

Rutiner för händelseanalyser

SFS 2010:659, 3 kap. 3§

Uppmärksammade och inrapporterade risker ansvarar MLA för att analysera och bedöma. MLA utreder varje rapport med en orsaksanalys samt en klassificering av sannolikhet och allvarlighetsgrad. Med en bedömningsmall som stöd. I de fall en högre medicinsk kompetens krävs har skolläkare den rådgivande funktionen. Åtgärder samt bedömning om Lex Maria anmälan görs utifrån vad som framkommer i utredningen.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1§

En uppdatering av verksamhetens riktlinjer för informationshantering och journalföring har påbörjats. Den ska omfattas av samtliga journalföringspliktiga yrkesgrupper inom elevhälsan.

Kollegial journalgranskning har genomförts enligt egenkontrollplan.

Loggkontroller har genomförts varannan månad under 2020 Inga avvikelser har uppmärksammats.

Inloggning till databas för lagring och uttag av data från hälsosamtalen har ändrats till att nu ske via två stegs autentisering. Den nya inloggningen säkrar hanteringen av personuppgifter till att följa patientdatalagen.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §

Samverkan sker mellan EMI i grundskolorna i kommunen. Skolsköterskorna har gemensamma yrkesträffar, även tillsammans med skolläkare.

Extern samverkan sker med region Jämtland Härjedalen både regionalt och lokalt.

- ✚ BVC: Sammanfattande bedömning, vaccinationsuppgifter samt tillväxt överlämnas efter föräldramedgivande från BVC till EMI när eleven börjar i förskoleklass.
- ✚ Rutiner för remittering till länssjukvård (ögonmottagning, öronmottagning, barn-ungdomsmottagning, ortopedmottagning).
- ✚ Avtal med Entomed Med Tech AB för kalibrering och service av audiometrar.
- ✚ Avtal med medicintekniska avdelningen, region JämtlandHärjedalen
- ✚ Primärvården: hälsoundersökning och vaccinationsbedömning av nyanlända elever.
- ✚ Länsövergripande riktlinje för samarbete vid placering i familjehem eller HVB.

Samverkan med andra kommuner:

- ✚ Skolsköterskor med MLA funktion i länet har nätverksmöten 1 gång per termin.

-
- ✚ Journaler inhämtas alternativt skickas skyndsamt efter inkomna medgivande/rekvisitioner.
  - ✚ Sammanfattande bedömning skrivs vid avlämnande av elev till gymnasieskola.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter

SFS 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §

- ✚ Medarbetare rapporterar händelser som orsakat vårdskada eller riskerat att orsaka en vårdskada på avsedd blankett.
- ✚ Den person inom verksamheten som skriftligen eller muntligen mottar klagomål eller synpunkter ansvarar för att det hanteras i enlighet med förvaltningens klagomåls-/synpunktsrutin.
- ✚ Samtliga inkomna klagomål och synpunkter ska rapporteras till MLA.

Fyra händelser som uppmärksammats har rapporterats och utretts under 2019. Inga rapporter om vårdskador har inkommit.

Sammanställning och analys

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §

MLA ansvarar för att sammanställa och analysera inkomna rapporter, klagomål och synpunkter i patientsäkerhetsberättelsen. I analysen undersöks eventuella samband utifrån de rapporterade händelsernas karaktär.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

Den medicinska insatsen i elevhälsan arbetar alltid för ett samarbete med elev och vårdnadshavare kring elevens hälsa utifrån elevens ålder och mognad. Information om verksamheten lämnas skriftligt, muntligt och genom kommunens websida. Samtycke till undersökning, vård eller behandling är i de flesta fall muntligt. Vid vaccinationsverksamhet inhämtas alltid ett skriftligt samtycke. Elev och vårdnadshavare har alltid möjlighet att lämna klagomål och synpunkter på verksamheten muntligt eller skriftligt.

Resultat

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Patientsäkerhetsberättelsen sträcker sig över kalenderår och omfattar statistik från delar av två läsår. Läsåret 19/20 vårterminen och 20/21 höstterminen.

Verksamhetsansvar

Vårdgivare för EMI är Barn och Utbildningsförvaltningen, verksamhetschef är utsedd för EMI/skolsköterskor och psykolog. Verksamhetschefen är även chef för elevhälsan med kuratorer och specialpedagoger.

Personalresurser

I Ragunda kommun finns 3 rektors områden med totalt 4 grundskolor. Totalt finns 2 skolsköterskor anställda med en sammanlagd tjänstgöringsgrad 1,5 tjänst. Under höst terminen 2020 har skolskötersketjänsten på Anders-Olofskolan utökats med 25 %. En skolläkare finns upphandlad, jobbar 10%.

Anders-Olofskolan: elevantal 220, skolsköterskeresurs 75%, även ansvarig för Prorenata journalprogram.

Kullstaskolan elevantal 106

Hansåkerskolan elevantal 182

Järåskolan elevantal 52

Elevantal 340, skolsköterskeresurs 100%, även MLA ansvarig.

Lokaler och utrustning

Målet är att journalhantering, dokumentation och adekvat utrustning ska ge en god patientsäkerhet.

En strategi är kvalitetssäkring och utveckling av dokumentationen i elektronisk journal.

En åtgärd är att Prorenata är en stående punkt på dagordning vid yrkesträff.

Analys, journalgranskningar och samt Prorenata på dagordning ger möjlighet till diskussioner om journalföring och utvecklar medarbetarnas kompetens i journalsystemet samt för arbetet med att uppnå en enhetlig dokumentation framåt. Dokumentation i journaler är avgörande för uppföljning och utvärdering av EMI's kontakter med enskilda elever. Tillförlitlig och konsekvent genomförd dokumentation är en förutsättning för kvalitetssäkringen av det individinriktade hälsoarbetet.

Verksamhetsarbete

Målet är att uppnå ett högt elevdeltagande i hälsobesöken.

Strategi är att EMI inom grundskolan ska erbjudas samtliga elever de föreskrivna hälsobesöken

Åtgärder är att samtliga ska erbjudas hälsobesök enligt skolsköterskors hälsobesök.

Genomförande av hälsobesök med elever/vårdnadshavare som tackat ja. Vid uteblivit besök har eleven kallats ytterligare 1 gång.

Gemensam kartläggning av hälsosamtalsprocessen i yrkesgruppen med uppdatering av riktlinje.

Resultat.

Hälsobesök i Förskoleklass 100%

Hälsobesök i Åk 2, 100 %

Hälsobesök i Åk 4, 100 %

Hälsobesök i Åk 7, 97%

Analys, erbjudandet om hälsobesök är frivilligt och det höga deltagandet bedöms som gott.

Målet är att EMI ska arbeta för att uppnå en hög vaccinationstäckning.

Strategi är att EMI ska erbjuda samtliga elever vaccination enligt nationellt barnvaccinationsprogram.

EMI ska erbjuda kompletterande vaccinationer enligt gällande föreskrifter till ofullständigt vaccinerade elever.

Åtgärder är att erbjuda samtliga elever i aktuella årskurser vaccination enligt program.

Inför varje hälsobesök ses elevens vaccinationsstatus över. Vid ofullständig vaccinationsstatus lämnas nytt erbjudande om vaccination i samband med hälsobesök i förskoleklass, åk 4 samt åk 7.

Resultat

Vaccination åk 1 födda 2012, 100% (Mässling, Påssjuka, Röda hund).

Vaccination åk 5, flickor och pojkar, födda 2009, 85% (Humant Papillom Virus).

Vaccination åk 8, födda 2005, dos nr 5, 91% (Difteri, Tetanus, Pertussis)

Antal givna vaccinationer till elever med egen vaccinationsplanering, 16 stycken doser är givna på 3 skolor.

Analys, att vaccinera sitt barn är frivilligt, vårdnadshavare avböjer helt eller delvis till att låta vaccinera sitt barn. Det största bortfallet finns i åk 5, genom att fortsätta erbjuda vaccinationer vaccineras en del av dessa elever under högstadiet alternativt gymnasiet.

Uppgift om andel fullvaccinerade vid avslutad grundskola, juni 2020. Hansåkerskolan 100%, Anders-Olofskolan 100 %. Andelen som inte är fullständigt vaccinerade enligt vaccinationsprogrammet när de slutar grundskolan har flera orsaker, att vårdnadshavare helt eller delvis avböjer vaccination samt nyanlända elever med individuella vaccinationsprogram där vaccinationsintervall mellan doser gör att vaccinationsschemat inte hinner fullföljas i grundskolan.

Ett mål är att upprätta en säker vaccinationsprocess.

Strategi är att säkerställa hantering av läkemedel, använda medicinskt klassade kylskåp.

Åtgärd: Kontroll av kylskåpstemperatur 1 gång per vecka, genomgång av läkemedelsförråd 2 gånger per år, januari och augusti.

Resultat, inga avvikande temperaturer i mottagningarnas kylskåp uppmätts. Läkemedel kasseras fortlöpande vid utgången datum.
Analys, hantering av vaccin och läkemedel har skett enligt riktlinje.

Ett mål är att arbetet ska vara hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande. Strategier är att elever ska kunna uppsöka EMI för enklare sjukvårdsinsatser och elever med hälsoproblem ska erbjudas extra besök. På skolan finns öppen mottagning och planerad mottagning.

Resultat, samtliga skolsköterskor har erbjudit öppen mottagning samt genomfört planerad besök för kontrollelever.

Tillgång till skolsköterska finns på varje skola, dock inte dagligen utifrån att ingen av skolorna har ett elevantal som motsvarar en heltidstjänst. Insatser enligt basprogram, vaccinationsprogram, öppen mottagning samt ett hälsofrämjande arbete kan bedriva med god kvalitet.

Avvikelse, händelse och vårdskador

De avvikelser som kommit in under 2020 berör hälsobesök, vaccination och uppföljande/kontroll besök. Inte blivit kallad till specialistmottagning och missad undersökning på BVC.

Avvikelse skickad till region Jämtland Härjedalen.

Journalanteckning kring 5-års vaccination saknas. Distriktsläkare bedömt att det är utfört, antecknat i journal på hälsocentralen Hammarstrand.

Elev inte blivit kallad till logoped. EMI uppmärksammat logopedmottagning och Barn-och ungdomshabilitering, åtgärdat.

Missad synkontroll på BVC. Åtgärd, remiss skickad till ögonmottagning.

Kontrollelev, några med rygg och tillväxt framflyttad till hösten-21 pga Coronapandemi och högstadiel elever har fjärrundervisning våren-20. Åtgärdat vid höstterminens start-20.

Elever (2 stycken) har inte erbjudits vaccinering i planerad dosintervall, framflyttad pga smittspridning covid-19 på skolan. Åtgärdad 6 veckor senare.

Remiss till ögonmottagningen Östersunds sjukhus saknades, skickad via post. Åtgärdat med en kopia efter 1 månad då elevens föräldrar efterfrågat remiss/ kallelse.

Inga av händelserna i Elevhälsans Medicinska insatser, EMI som rapporterats under året har lett till vårdskada. Ingen Lex Maria har därför gjorts. Rapportering av händelse som kan innebära risker för vårdskada är en viktig del i verksamhetens kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.

Klagomål och synpunkter

Ett klagomål har inkommit, gäller skolsköterska bemötande vid hälsobesök. Föräldrar skickat en anmälan till IVO, sänds direkt vidare till verksamhetschefen för EMI.

Elever och vårdnadshavares synpunkter är viktiga i utvecklingen av verksamheten. Därför behöver inhämtande och tillvaratagandet av dess öka.

Risikanalys

Året har 2020 har varit en risk i att upprätthålla EMI's verksamhet då coronapandemin har gett osäkerhet kring planering av hälsobesök och vaccinationer. I stort sett har EMI's årshjul kunnat följas.

Verksamhetskultur för att systematisk rapportera uppmärksammade risker kring patientsäkerhet i verksamheten är bristfällig. Detta bedöms vara ett fortsatt utvecklingsområde och inkludera i verksamhetens rapporteringssystem.

Mål och strategier för kommande år.

Hälsobesöken kan ha stor betydelse för elevens hälsa både på kort och lång sikt, av den anledningen är det viktigt att fortsätta bevaka att samtliga elever nås av erbjudandet och tar del av insatserna.

Hälsobesöken och vaccinationer är viktiga områden i skolsköterskans främjande arbete och förebyggande arbete. Fortsatt uppföljningar av täckningen på både hälsobesök samt vaccinationer kommer därför att göras.

Prioriterade områden under 2021 är

- ✚ Arbete med att fortsatt utveckla dokumentationen i elevjournal.
- ✚ För att förebygga skolrelaterade ohälsosfaktorer, utveckling av sammanställning och återrapportering av statistik från genomförda hälsobesök på skolnivå till rektor och övriga medarbetare i skolan.
- ✚ Inhämtande av elevers upplevelser av vaccinationsbesök samt hälsobesök.